

DESÁTÉ CVIČENÍ

1. Určete, které křivky jsou určeny následujícími rovnicemi. Pro každou určete její charakteristické údaje:

(a) $x^2 + y^2 - 4x - 2y - 20 = 0$,

(b) $4x^2 + 9y^2 + 8x - 54y + 49 = 0$,

(c) $x^2 - y^2 - 4x - 6y - 14 = 0$,

(d) $y^2 + 6x - 18 = 0$,

(e) $4x^2 + 16x - y^2 + 2y + 15 = 0$,

(f) $4x^2 + 16x + y^2 - 2y + 18 = 0$.

Výsledky: a) kružnice: $S = [2, 1]$, $r = 5$, b) elipsa: $S = [-1, 3]$, $a = 3$, $b = 2$, ohniska $F_{1,2} = [-1 \pm \sqrt{5}, 3]$, c) hyperbola: $S = [2, -3]$, $a = b = 3$, ohniska $F_{1,2} = [2 \pm 3\sqrt{2}, -3]$ d) parabola: $V = [3, 0]$, $p = 3$, $F = [\frac{3}{2}, 0]$, e) nejedná se o kuželosečku, rovnici vyhovuje pouze bod $[-2, 1]$ f) nejedná se o kuželosečku.

2. Napište rovnici kružnice opsané a vepsané čtverci $ABCD$, jestliže $A = [4, 5]$, $C = [-2, -3]$.

Výsledky: kružnice opsaná: $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 = 25$, kružnice vepsaná: $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 = \frac{25}{2}$.

3. Je dána kružnice $k : x^2 + y^2 + 4x - 8y + 10 = 0$ a přímka $p : 3x - y + c = 0$, kde $c \in \mathbb{R}$ je parametr. Pro které hodnoty parametru c je přímka p

- (a) vnější přímkou kružnice k ,
(b) sečnou kružnice k ,
(c) tečnou kružnice k ?

Výsledky: a) $c \in (-\infty, 0) \cup (20, \infty)$, b) $c \in (0, 20)$, c) $c \in \{0, 20\}$.

4. Kružnice má střed $S = [-1, 3]$, přímka $t : x - 2y + 2 = 0$ je její tečnou. Určete rovnici této kružnice a vypočtete souřadnice bodu dotyku.

Výsledky: $k : (x + 1)^2 + (y - 3)^2 = 5$, $T = [0, 1]$.

5. Napište rovnici kružnici opsané trojúhelníku ABC , kde $A = [4, 4]$, $B = [-1, 1]$, $C = [2, -4]$.

Výsledky: $(x - 3)^2 + y^2 = 17$.

6. Napište rovnici kružnice, která prochází počátkem soustavy souřadnic, bodem $A = [2, 4]$ a má střed na ose x .

Výsledky: $(x - 5)^2 + y^2 = 25$.

7. Napište rovnici elipsy se středem $S = [0, 0]$ a hlavní osou totožnou s osou x , je-li velikost hlavní poloosy 3, vedlejší poloosy 1. Zjistěte souřadnice ohnisek elipsy.

Výsledky: $\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{1} = 1$, $F_1 = [-\sqrt{8}, 0]$, $F_2 = [\sqrt{8}, 0]$.

8. Rozhodněte o vzájemné poloze bodů $A = [-2, 1]$, $B = [\frac{5}{2}, 1]$ a elipsy dané rovnicí $3x^2 + 8y^2 = 24$.

Výsledky: Bod A leží uvnitř elipsy, bod B vně elipsy.

9. Napište rovnici elipsy se středem v počátku soustavy souřadnic, která prochází body $A = [8, 3]$, $B = [6, 4]$.

Výsledky: $\frac{x^2}{100} + \frac{y^2}{25} = 1$.

10. Napište rovnici hyperboly se středem $S = [0, 0]$ a hlavní osou totožnou s osou x , je-li vzdálenost vrcholů hyperboly 8 a vzdálenost ohnisek 10.

Výsledky: $\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{9} = 1$.

11. Na hyperbole $9x^2 - 36y^2 = 324$ najděte bod A , jehož x -ová souřadnice je $x_A = 6$.

Výsledky: $A = [6, 0]$.

12. Parabola má rovnici $y^2 = 6x$. Zjistěte souřadnice ohniska F paraboly, parametr p paraboly a napište rovnici řídicí přímky paraboly.

Výsledky: $F = [\frac{3}{2}, 0]$, $p = 3$, $x = -\frac{3}{2}$.

13. Napište rovnici paraboly, která má vrchol v počátku soustavy souřadnic a prochází

- (a) bodem $A = [3, 9]$ a je souměrná podle osy x ,
- (b) bodem $B = [16, 4]$ a je souměrná podle osy y ,
- (c) bodem $C = [-2, -4]$ a je souměrná podle osy x ,
- (d) bodem $D = [-3, -5]$ a je souměrná podle osy y .

Výsledky: a) $y^2 = 27x$, b) $y = \frac{1}{64}x^2$, c) $y^2 = -8x$, d) $x^2 = -\frac{9}{5}y$.

14. Určete souřadnice vrcholů pro následující paraboly:

- (a) $y = x^2 - 2x + 2$,
- (b) $x = y^2 - 3y + 2$,
- (c) $y = 2x^2 - 5x + 2$,
- (d) $x = y^2 - 7y + 6$,
- (e) $y = -9x^2 - 4x + 2$.

Výsledky: a) $V = [1, 1]$, b) $V = [-\frac{1}{4}, \frac{3}{2}]$, c) $V = [\frac{5}{4}, -\frac{9}{8}]$, d) $V = [-\frac{25}{4}, \frac{7}{2}]$, e) $V = [-\frac{2}{9}, \frac{22}{9}]$.

15. Určete, jaké křivky jsou určeny následujícími rovnicemi. Pro každou určete její charakteristické údaje:

- (a) $3x^2 + 10xy + 3y^2 - 20x - 12y + 4 = 0$,
- (b) $5x^2 + 4xy + 8y^2 - 6x + 12y - 27 = 0$,

(c) $9x^2 - 24xy + 16y^2 - 20x - 15y = 0$.

Výsledky: a) hyperbola: $S = [0, 2]$, hlavní osa rovnoběžná s vektorem $[1, 1]^T$, poloosy $a = 1, b = 2$ b) elipsa: $S = [1, -1]$, $a = 3, b = 2$, hlavní osa rovnoběžná s vektorem $[-2, 1]^T$ c) parabola: $S = [0, 0]$, $p = \frac{1}{2}$, osa paraboly rovnoběžná s vektorem $[4, 3]^T$.

16. Napište rovnici elipsy s poloosami $a = 3, b = 1$, jejíž hlavní osa je rovnoběžná s přímkou $y = -x$ a střed leží v bodě

(a) $S = [0, 0]$,

(b) $S = [2, 0]$.

Výsledky: a) $5x^2 + 8xy + 5y^2 - 9 = 0$, b) $5x^2 + 8xy + 5y^2 - 20x - 16y + 11 = 0$

17. Napište rovnici hyperboly s poloosami $a = 1, b = 1$, jejíž hlavní osa je rovnoběžná s přímkou $y = 2x$ a střed leží v bodě

(a) $S = [0, 0]$,

(b) $S = [0, -1]$.

Výsledky: a) $-3x^2 + 8xy + 3y^2 - 5 = 0$, b) $-3x^2 + 8xy + 3y^2 + 8x + 6y - 2 = 0$

18. Napište rovnici paraboly s parametrem $p = 1$, jejíž osa je rovnoběžná s přímkou $y = -\frac{3}{4}x$ a vrchol leží v bodě

(a) $V = [0, 0]$,

(b) $V = [-1, 2]$.

Výsledky: a) $9x^2 + 24xy + 16y^2 + 40x - 30y = 0$, b) $9x^2 + 24xy + 16y^2 + 10x - 70y + 125 = 0$